

Št. Ivanu je zbolelo 4 goved, dvoje jih je poginilo, ostale so pobili, — v Torčecu jih je zbolelo 53, 33 poginilo, 10 ozdravelo, 10 bolnih so končno pobili. V vsem skupaj ste zgubile Hrvaška in Slavonska dosihmal 6034 goved, — bolnih je ostalo (po tem dopisu) še 17.

Slovensko slovstvo.

Vabilo na naročbo „Lade“.

Nemila smrt, ki nam je prerano vzela Zadavrškega (Ivana Vrbana), pretiła je tudi pokopati „Lado“, ki jo je rajni že tiskati dal. Mlad domoljub v Mariboru jo bode smrti otel, ako le nabere še nekoliko naročnikov; nabral jih je že čez 200. Prosil nas je tedaj, naj razglasimo vabilo in rečemo, da obseg beletristične knjige, oblika, tisk in papir: vse je krasno; kinčala jo bode podoba ruske pesnice Elizabete Kulmanove. Velja 80 nov. krajc. Naj brž brž pošlje naročnino, kdor jo želi, naravnost na čitavnico mariborsko ali pa, kdor je blizu v Ljubljani, naj se naroči v čitavnici ljubljanski in denar z imenom svojim izroči strežaju, pa saj do 25. t. m. Vredništvo.

Ozir po domovini.

Železna Kapla in njena okolica na spodnjem Koroškem.

Spisal Ozbalt Dullar, prost kmet v Remšeniku. *)

Ako, dragi popotnik, prideš do Sinče vesi, kjer ima železnica postajo, stopiš na cesto, ktera iz Velkovca drži proti jugu. Če vprašaš ondotne prebivavce, kam ta cesta pelja, odgovorijo ti „tentr v Kaplo“, to je, proti železni Kapli. Če potuješ naprej od Sinče vesi proti Dobrli vesi, imaš na desno in levo ravnine, in tako naprej od Dobrle vesi proti Goselni vesi in od Goselne vesi proti Šitari vesi. Tù pa imaš že na desno in levo male griče, s črnim gojzdom obraščene, in četrte ure od Dobrle vesi proti jugu vidiš v ravnini zrkalu podobno „Jezero“, kaki dve četrti ure dolgo in eno široko, in če storiš še nekoliko stopinj od Šitare vesi, prideš do neke gostilnice „Miklaveč“ po imenu. Tukaj ti svetujem se oddahniti; dobro ti bode postreženo. Če stopiš zopet na cesto, ktera te je sèm pripeljala, si koj pred mostom, ki drži čez vodo (Belo), ktera priteče od Železne Kaple. Tukaj ti je pogled zaprt. Pred seboj vidiš le visoke gore, ktere držijo od izhoda proti zahodu; dve uri od ondot v izhodu je visoka gora „Peča“ v zahodu pa „Obir“ — slovite zavoljo svinčene rude. Ne bom ti, dragi prijatelj, na drobno popisoval dalje vsake stezice; idi z menoj, da prideva do „Plavža“ g. J. Kompoša, kjer svinčeno rudo spuščajo. Ko čez

*) Mični ta popis nam je gospodar Ozbalt Dullar poslal s tem-le pisemcem: „Da milost najde moj slabi spis, naj vam na kratko povem svoj življenjepis. Rodil sem se leta 1836 pri „Jezeru“. Moji starši niso bili premožni; ni mi bilo mogoče v mladosti šole obiskovati; moje opravilo bilo je čedo pasti; le sam po sebi sem se nekoliko brati naučil; v moji doraslosti mi je bil vojaški stan odločen; le tri leta sem služil; tù mi je bila lepa prilžnost, da sem se pisati naučil; hvala zato! Ne nosim ne visokega cilindra in ne oguljenega fraka, ampak le v kmečki klofeti polje obdelujem; v senci pa živo ljubezen do domovine imam: zatoraj kolikor mi kmečke opravila dopuščajo, jemljem pero v roko. Tako sem tudi ovi sestavek spisal. Večkrat bi „Novicam“, kterim se imam zahvaliti za vse, kar znam, rad kaj pisal; samo nauka sem potreben, ker sem samouk, da ne vem, kako bi pisal. Kar pa vem in znam, to vem po „Novicah“. — „Novice“ so radostne sprejele ta sestavek; tako vesele so ga, da samo to rečejo: Le veliko taci Dullarjev, ki marljivo zemljo obdelujejo, pa so verni sinovi matere svoje, in kmali bode bolj!

Vred.

most stopiva, se nama dolina stiskati začne, in tako ozka ti je, da je komaj poleg vode za cesto prostora. Tukaj pa enmalo postojiva, da ti pokažem spomina vredne reči starodavnih časov in pa naravske imenitosti. Koj tje čez most se vidi na levo nad cesto vislice, kterih dva zidana stebra še stojita, na desno sred vode na skali, pa majhen stolpič za strelni prah. Ogleduj zdaj na pol razsute trdnjave starodavnih časov, kajti vidi se še dandanašnji na desni, kakih šestdeset sežnjev visoko na skali „Tabor“, ktereга zid ima še kaci deset čevljev višine. Lahko bi ga prav na drobno mero popisal, pa vem, da bi le starinarje to mikalo, večine bravev pa ne. Na levi strani je enmalo manj skalovito, toda zlo strmo, in tù se nahajajo trije tabori: prvi spodnji, kakih 25 sežnjev visoko nad vodó, je okrogel in zló zasut in zaraščen; srednji tik spodnjega napol razvaljen, zasut in obraščen je na štiri vogle; zgornji je kakih 20 sežnjev od srednjega.

Kakor zgodovina in ljudska pravica pripovedujeta, je spodej bil zid od ene do druge strani; na tadanji poti so bile obokane vrata, ktere, podobne sedanjim cerkvenim velikim vratom, so njega dni ob napadih zaperali; zgorej omenjeni zid je dolino zaperal. Ko je leta 1483 Turek v to dolino prihrul, so Kaplanci „Belo“ zaprli; ko se je pa Turčin v to tesnino navalil, so vodo odprli, in z višin po pečinah so skale nad-nj sprožili in ga tako zmagali. Oni zid je še do novejših časov stal, na vsaki strani vrat pa en „tabor“; leta 1825, ko so cesarsko cesto tod vravnali, so ta obok z enim tabarom vred podrli, drugoga pa pozneje, ko je bila cesta zopet predelana.

Ko skoz to sotesko prideš, se ti prec pogled razprostrè; kmali zagledaš, v znožji peterih dolin v ravnini prav prijeten trg: to je železna Kapla. Le-ta kraj pa se zato tako imenuje — pripoveduje govorica — ker prvi tukajšnji naselniki bili so rudokopi, ki so rudo v ondotnih gorah kopali in od knapov temu kraju dali ime „kapla“. Da pa se Železna imenuje, ste zopet dve govorici: ena trdi, da so tadanji rudokopi sprva železno rudo kopali (sedaj le svinčeno kopljejo), druga pa pravi tako: Ko so Turka tukaj popolnoma potolkli, je z železnim pismom obljubo potrdil, da le-sem ga ne bode več. To poslednje za bolj verjetno trdijo. Kje se pa ovo „železno“ pismo nahaja, jez ne vem, če učeni gospodje ne vejo več.

(Dalje prihodnjič.)

Drobtinčica o pisavi lastnih imen.

Od Save 9. junija. V. — Nedavno je prosil g. kaplan Matevž Brečko za neko faro, in se je v molbenici podpisal „Matthäus Brečko“, kakor se res tudi njegovo ime glasi. Neki gospod pa je v imenu črki **B** in č izbrisal in namesti **B** postavil **W**, namesti č pa **tsch**, in pridjal opazko: „Vide Taufschein.“ — Ker se nekteri ljudje tako radi na Taufbuche in Taufscheine opérajó, bi pač radi znali: zakaj se tisti gospodje, kteri prepovedujejo lastne imena s slovenskim pravopisom pisati, dosledno ne držijo Taufbuchov? Rajni škof Anton Slomšek so v krstnih bukvah ponklanske fare zapisani: Anton Slamfheg, in vendar niso se nikdar podpisali Slamfheg, ampak Slomfhek, Slomschek, Slomfhef in Slomšek. Sedanjí svitli škof so v krstnih bukvah svoje rojstne fare zapisani: Jakob Stepifhnig z bohoričico, — v šematizmu, ko so še bili klerik, stojí Stepifhnif, sedaj pa se podpisujejo: Stepifhnegg, Stepischnegg.

In tako bi mógli navesti še mnogo družih skušinj, ktere nam pričajo, da ne gré, se pozivljati na krstne bukve, kakor da bi one bile „regula sine exceptione.“